

LAFHEID VAN DE DUITSE PERS

Posted on 27. Januar 2020

Na spectaculaire onthullingen van wangedrag door de Braziliaanse regering is de journalist Glenn Greenwald door de regering beschuldigd van vermeende "cybercriminaliteit" en "cybercriminaliteit".

Een commentaar van Christiane Borowy.

Stel je voor dat de persvrijheid in gevaar is en niemand gaat. Noch de politiek, noch de media in Duitsland reageren gepast op het feit dat opnieuw een prominente onderzoeksjournalist "tot vijand van de staat" is verklaard.

Enkele dagen geleden werd de wereldberoemde Amerikaanse journalist Glenn Greenwald ervan beschuldigd lid te zijn van een hackersgroep die naar verluidt illegaal toegang zou hebben gekregen tot mobiele telefoons (.....), bijvoorbeeld van de Braziliaanse rechter en later van de minister van Justitie Sergio Moro, en andere hooggeplaatste ambtenaren.

Greenwald wordt beschuldigd van "internetcriminaliteit" en "cybercriminaliteit", de Duitse krantenkop, maar neemt geen standpunt in over de persvrijheid.

Greenwald had op zijn nieuwssite The Intercept, die als een onthullingsplatform wordt beschouwd, enkele maanden geleden onthuld dat rechter en aanklager samengespannen zouden kunnen zijn in het onderzoek naar ex-president Luiz Inacio Lula da Silva, en had onder andere chat-geschiedenissen als bewijs gepubliceerd. Lula was veroordeeld tot 12 jaar gevangenisstraf, maar werd na een jaar weer vrijgelaten vanwege de onthullingen van The Intercept.

De naam Glenn Greenwald wordt door sommigen herinnerd als de man die in 2013 Edward Snowden hielp bij het blootleggen van de wereldwijde spionage en bewaking van de bevolking door de NSA, die in geen geval als cybercriminaliteit werd beschouwd. Nu lijkt het erop dat Glenn Greenwald zelf hulp nodig heeft, want hij zit in de problemen. De Braziliaanse president Bolsonaro heeft hem lange tijd bedreigd en beweert dat Greenwald een misdaad heeft begaan door het publiceren van sms-berichten, omdat hij heeft laten zien met welke machinaties hij naar de regering is gekomen.

Een journalist legt dus een diep corrupt regime in Brazilië bloot en wordt onmiddellijk tot staatsvijand

verklaard. Ondanks, of misschien wel vanwege, de nauwe relatie tussen Duitsland en Brazilië is de Duitse pers gematigd terughoudend.

In het nieuwe nieuwsmagazine Multipolar erkent de Duitse journalist Paul Schreyer in de verklaring van de journalisten als publieksvijand een destructief patroon op het gebied van democratie en persvrijheid, dat vooral te zien is in de aanklacht tegen Julian Assange. De Greenwald-zaak bewijst ook dat Schreyer gelijk heeft. Greenwald wordt door Bolsonaro niet geportretteerd als een journalist die zijn werk doet, maar als een crimineel.

Greenwald is al lang een doorn in het oog van de Braziliaanse regering. Maar ook al bedreigt president Bolsonaro hem en noemt hij hem hardvochtig beledigd, de journalist heeft zich niet laten intimideren. Eind vorig jaar werd Greenwald zelfs fysiek voor de camera aangevallen door een journalist in de buurt van Bolsonaro. Nadat Greenwald zich niet meer door zijn tegenstander liet slaan, duwde deze hem met zijn hele hand in het gezicht. In die tijd was dit nauwelijks de moeite waard voor de Duitse media. De zonen van Bolsonaro steunden de gewelddadige journalist achteraf en draaiden eenvoudigweg de rollen om door te beweren dat, hoewel de video de echte gebeurtenissen liet zien, de aanvallende journalist zich tegen Greenwald had moeten verdedigen.

Deze verdraaiing van de waarheid heeft een methode. Om de implicaties te begrijpen, helpt het om het volgende te begrijpen: Greenwald heeft bewezen dat de huidige president Bolsonaro zijn rivaal Lula heeft uitgeschakeld door hem te laten veroordelen tot 12 jaar gevangenisstraf voor een vermeend corruptieschandaal, in samenspraak met het openbaar ministerie en de rechter. Greenwald heeft onderzocht en gepubliceerd wie de corrupte politicus eigenlijk is. Lula werd vrijgelaten, maar Bolsonaro is nog steeds aan de macht.

Dit is niet erg ingewikkeld en gemakkelijk te begrijpen. Het is des te onbegrijpelijker dat er nauwelijks iets gebeurt. Er is geen sprake van media- of politieke onrust, hoewel de persvrijheid iedereen aangaat, ook degenen die geen journalist zijn, zoals Greenwald zelf aangeeft (zie Multipolar magazine). Het is te vrezen dat, zoals in het geval van Julian Assange, de ene na de andere rechtszaak zal volgen.

Moritz Müller zegt op 23.1.2020 in de NachDenkPages "Dit ziet er niet goed uit". Correct. Greenwald heeft de wereld duidelijk gemaakt dat kritische journalistiek een belangrijke politieke controlefunctie heeft.

Het is moeilijk te geloven wat hij bereid is te accepteren. Ondanks doodsb bedreigingen en zelfs openlijke aanvallen is hij niet bereid Brazilië te verlaten. Hij blijft vechten voor de persvrijheid en dus voor echte democratie.

De senator en democratische presidentskandidaat Bernie Sanders spreekt de regering in Brazilië toe op Twitter en roept haar op de aanval op de persvrijheid en de rechtsstaat te stoppen. Hij benadrukt ook het belang van persvrijheid en wijst erop dat het de taak van journalisten is om wangedrag van regeringen aan de kaak te stellen.

Wat zijn de reacties van de politiek en de media in Duitsland hierop? Praktisch geen.

Dit is nogal verbazingwekkend, gezien het feit dat minister van Buitenlandse Zaken Heiko Maas nog niet zo lang geleden, in mei vorig jaar, in Latijns-Amerika was en dat hij ook op de Wereldpersvrijheidsdag heeft opgeroepen tot speciale bescherming van journalisten. Hij zou nu de kans hebben gehad om voor Glenn Greenwald op te komen. Maar op de Wereldpersvrijheidsdag herinnerde hij zich eerder de vermoorde journalisten. Is alleen de dode journalist een goede journalist?

De kans om druk uit te oefenen op Bolsonaro lijkt aan Maas voorbij te zijn gegaan, ondanks de lege, trieste, nobele woorden over de persvrijheid.

In een open brief aan Heiko Maas in de NachDenkSeiten schrijft de journalist Enrico Füllgraf dat de "heroriëntatie van de Duitse Latijns-Amerikaanse politiek een noodzaak is van het uur". De Duitse politiek hoeft het gedrag van Bolsonaro geenszins te accepteren. De woorden over de bescherming van journalisten en het streven naar persvrijheid zijn slechts afvalpapier.

Dit wordt met name duidelijk in verband met de Latijns-Amerikaanse conferentie van het Federale Ministerie van Buitenlandse Zaken in Berlijn enkele maanden geleden, waarnaar ook Füllgraf verwijst. Het is vooral interessant om te kijken naar wat er op deze conferentie is afgesproken tussen Brazilië en

Duitsland. U kunt hierover lezen op de website van het Federale Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Brazilië is de belangrijkste handelspartner van Duitsland. Daarom heeft het Duitse bedrijfsleven, zoals het zakenblad Capital stelt, hoge verwachtingen van Bolsonaro.

Heiko Maas, zijn tegenhanger Ernesto Araújo en Bolsonaro hebben in april vorig jaar een gezamenlijke verklaring afgelegd, die als persbericht is gepubliceerd door het Federale Ministerie van Buitenlandse Zaken. De Duitse vertegenwoordigers van de pers hadden zo de gelegenheid gehad om verbanden te herkennen en op te roepen tot politieke actie. De verklaring wijst er niet alleen op dat Duitsland al 20 miljard dollar heeft geïnvesteerd in de ontwikkeling van Brazilië in 2016, en dat naar schatting 1600 Duitse bedrijven in Brazilië zijn gevestigd, maar stelt ook dat het land een belangrijke speler is in de wereldeconomie. Er staat ook

"Op het gebied van defensie erkennen zij de geboekte vooruitgang en bevestigen zij opnieuw hun belangstelling voor het voeren van een bilaterale strategische dialoog. Zij verwelkomden de aangekondigde selectie van het consortium, waaronder het Duitse bedrijf ThyssenKrupp, voor de bouw van vier lichte fregatten van de Tamandaré-klasse voor de Braziliaanse marine".

Dat is interessant. Zeker met het oog op een vlammeende toespraak van Walter Steinmeier in Yad Vashem op 23.1 2020, waarin hij een beroep deed op de Duitse verantwoordelijkheid van het gedenken?

ThyssenKrupp en de Holocaust. Was er iets? Oh ja, nog in september 2019 herdenkt de roddelkrant "ThyssenKrupp" de slachtoffers van de Holocaust. Maar er was nog iets anders. Juist, de Groep is een van de bedrijven die de Holocaust heeft gesteund. Misschien is dat iets wat we moeten onthouden. Misschien rijst dan de vraag hoe het mogelijk is dat het Duitse bedrijf weer eens duidelijk tot de begunstigden van oorlogen behoort. Brazilië is ver weg en de relatie met Duitsland lijkt te worden geassocieerd met voetbal.

In zijn analyse "Duitse bedrijven en hun hebzucht naar grondstoffen in Brazilië" onderzoekt journalist Andreas Grünwald het verband tussen de economische en politieke achtergrond van de Duitse en

Braziliaanse politiek. Hij laat zien hoe belangrijk het is om dit verband überhaupt te analyseren en eist dat we het niet alleen over Bolsonaro hebben, maar dat we ook de verantwoordelijken voor onze eigen deur noemen.

Maar Duitse bedrijven vinden het moeilijk om verantwoordelijkheid te nemen. Bovendien staan de politiek en de media in de literaire zin van het woord op de hielen en zijn ze net zo geïnteresseerd in persvrijheid als een leeuw in vegetarisch voedsel.

Bronnen:

1. <https://theintercept.com/2020/01/21/glenn-greenwald-brazil-denunciation/>
2. <https://multipolar-magazin.de/>
3. <https://www.zeit.de/gesellschaft/zeitgeschehen/2020-01/glenn-greenwald-brasilien-internetkrimin alitaet-snowden>
4. <https://www.spiegel.de/netzwelt/netzpolitik/brasilien-glenn-greenwald-wegen-cyberkriminalitaet-a ngeklagt-a-4705d9ef-3b74-41f6-a396-f52693aeacb4>
5. <https://www.merkur.de/politik/gleen-greenwald-brasilien-us-journalist-geschlagen-gewalt-bolsonar o-radio-zr-13205405.html>
6. <https://www.nachdenkseiten.de/?p=57863#h01>
7. <https://www.capital.de/wirtschaft-politik/brasilien-deutsche-firmen-setzen-hoffnungen-in-bolsonar o/6>
8. <https://www.auswaertiges-amt.de/de/aussenpolitik/laender/brasilien-node/bilateral/201112>
9. <https://kenfm.de/deutsche-konzerne-und-ihre-rohstoffgier-in-brasilien>

+++

Met dank aan de auteur voor het recht om te publiceren.

+++

Beeldreferentie: CP DC Press / Shutterstock

+++

KenFM streeft naar een breed spectrum aan meningen. Opiniëartikelen en gastbijdragen hoeven niet de mening van de redactie te weerspiegelen.

+++

Vind je ons programma leuk? Informatie over de ondersteuningsmogelijkheden vindt u hier:

<https://kenfm.de/support/kenfm-unterstuetzen/>

+++

Nu kunt u ons ook ondersteunen met Bitcoins.

 BitCoin-adres: 18FpEnH1Dh83GXXGpRNqSoW5TL1z1PZgZK